

გამოდის 1993 წლის მარტიდან
2000 წლის მარტიდან გამოდის თვეში ორჯერ
გაზეთის ელექტრონული ვერსაია ინტერნეტში:
WWW.opentext.ge/menora

מְנוֹרָה

კიბი არის ბრძენი? ის, კიბი ქამბადი
ადამიანისაგან სწავლობს. კიბ არის გმირი? ის, კიბ
განასეყბული? ის, კიბი სხეული ჰატიკის სტემ.
ფირქვი აგრი IV

ებრაული გაზეთი
საქართველოში
MENORA
JEWISH NEWSPAPER
IN GEORGIA

"מְנוֹרָה"
עתון יהודִי
בגאורגיה

„МЕНОРА“
ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА
В ГРУЗИИ

037010
(თამაზი)
1-15
№13 (277)
(5768 ჭელი)
2008 ჭელი
ვასი 50 თბილი

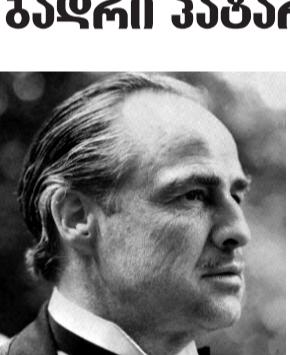
מְנוֹרָה

ამ ნორა რაი კი თეატრი:

ვამთავრებთ პეტდვას იურუსალიმის უნივერსიტეტის რეზენციის
მიერ ჩატარებული კვლევისა იმის თაობაზე, თუ როგორი იყო
რუსული არასი დამოკიდებულება 90-იან წლების
საქართველოში მიმდინარე მოვლანებისადმი

II გვ.

ბადრი კატარკაციების მეუღლე — ინა გუდავაძე ამავეს, რომ ...

III-IV გვ.

მარლინ ბრადონის თვალით დანახული ეპრაგლიანი

IV გვ.

საქართველოდან წასული ქალების ყოვა და შრომა ისრაელში VI გვ.

საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტზე სელმომარი ეპრაგლიანი V გვ.

ლაშა უვანია ისრაელიდან სიცაციით გამოაცილა V გვ.

საზარელი ტარორისტული აქტი V გვ.

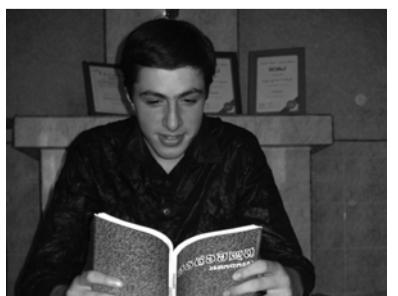
ევრაზიის კონგრესი გვატყობინებს VII გვ.

PUBLIC RELATIONS & MEDIA DEPARTMENT
Euro-Asian Jewish Congress (EAJC)
ДИПАРТАМЕНТ ПО СВЯЩЕНЫМ СОЦИОСФЕРАМ В СМИ
ЕвроАзиатский Еврейский Конгресс (EAJC)

საქართველოს მთავარი რაპინის კომენტარი VII გვ.

VIII გვ.

გაბილონიდან გაბილონება

დასასრული.
დასაწყისი იხ. გვ. „მენორა“ №7, 11, 12

ღია წერილი „სოვეტსკაია კულტურას“ კორესპონდენტს ია მუხრანელს“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (22.7.88)

ბ. ჯორგენაძე, ე. კოდუა, დ. მესხელიშვილი „მეტი კომიტეტნის ტურობაა საჭირო“, (6.8.88). ამ პასუხის ქართული თარგმანი დაიბეჭდა „ლიტერატურულ საქართველოში“ (12.8.88)

1. ეს საკამათო საკითხია: საქართველოშიც კი იყო ჩამოყალიბებული აზრები მეგრულ ავტონომიასთან დაკავშირებით. იხ. ზვიად გამსახურდია, მეგრული საკითხი და ისაკი უვანია: სამეგრელოს ავტონომია („ლიტერატურული საქართველო“, 3.11.88) და „მეგრული საკითხი: მეორე საკითხი — აფხაზეთი ავტონომიის გამოყოფის საფუძვლები“ („ლიტერატურული საქართველო“, 22.12.88).

2. ქართველი ხალხის ეროვნული მთლიანობის პრინციპების და მეგრულ და სვანურ ენებობან და დაკავშირებით იხილეთ აგრეთვე რეცენზია წიგნზე „გეოგრაფიული ენციკლოპედიური ლექსიკონი: ცნებები და ტერმინები“ (გამოიცა მოსკოვში, 1988 წელს გამომცემლობა „სოვეტსკაია ენციკლოპედიას“ მიერ), რომლის ავტორია ქართველი მეცნიერი ვაჟა შენგელია. აქ იგი აკრიტიკებს წიგნის იმ ნაწილს, რომელიც ეთმობა ქართველებს, რადგანაც, როგორც თვითონაც აღნიშვნას, ყურადღება გადატანილი ქართველი სახელის ქვედაყოფაზე „ეთნოგრაფიულ ჯგუფებად“, მაშინ როცა იგივე არ გაეთებულა სსრკ-ის სხვა ხალხების აღნერისას („ლიტერატურული საქართველო“, 12.8.88). ეს შენიშვნა გვიჩვენებს, რომ ქართული საზოგადოება თავისი ეროვნული ერთიანობის ხელყოფად მიიჩნევდა ისეთ შემთხვევებსაც კი, რომლებიც მასობრივ მკითხველად არ მივიღოდა. ვაჟა შენგელია ასევე წენარად მიიჩნევს შენიშვნას, რომ უკართველი აღნიშვნისას გამოიცემოს სამართლის შემდგენლის ასასტენტი: თამარ თარხნიშვილი და კორექტორი: თამარ გვარების, აღნიშვნისას გამოიცემოს საქართველოში 3. „ზვეზდა“, გვ. 87, 9, 8

ორი სარკა

რუსეთი ეროვნი (ერუაშვილი)

1988-1989 წლები საქართველოში მიმდინარე მოვლენის გამუდმება ქართულსა და ცენტრალურ საგონი მასში დაისახი

ზოგი მეგრელი, ლაზი და სვანი თავის საკუთარ დედაქაზე ლაპარაკობს. იგი აღნიშვნას: „ქართული ყოველთვის მშობლიური ენა იყო ყოველი ქართველისათვის და მათი ერთადერთი სალიტერატურო ენა.“ ეს, რა თქმა უნდა, სწორია, მაგრამ სტატია ეხებოდა არ სალიტერატურო, არამედ სასაუბრო ენას. ეს შენიშვნები შედეგია იმ დროისათვის დამახასიათებელი ნაციონალისტური მისწოდებებისა.

3. „ზვეზდა“, გვ. 87, 9, 8

4. „კვლავ ქართველების, აჭარების, მეგრების, სვანების და... მერალ ამირან კვანტრიშვილის შესახებ“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (28.10.88)

5. ნინა წელს ცვეტოვის სხვა პუბლიკაციებმა (შურალ „ოგონიკი“, 1987, 31); მას ბრალი დასდეს ქართველი

ხალხის ეროვნული ღირსების შეურაცხყოფში.

6. ნერილი გაზეთს ცენტრალური ი ტელევიზიონის პროგრამა „ვზგლიადის“ საპასუხოდ, „რისი იმედი ჰქონდათ?“ — „ზარია ვოსტოკა“, (19.9.88)

7. ვ. როდონაია,

„შუალამის ახალი

გაუგებრობანი“ —

„ლიტერატურული საქართველო,“ (21.10.88)

8. ამ დროის ათვისი რესპუბლიკაში მრავალი აქცია ტარდებოდა, განსაკუთრებით თბილი ის ში:

შიმშილობები, საპროტესტო დემონსტრაციები, მომიტინგები პოლიტიკური და ნაციონალისტური მოთხოვნებით. სამწუხაროდ, ისინი არ შუქდებოდა ცენტრალურ მასმედიაში, ქართული პრესა კუხალისოდ აღნერდა მათ. ეს უკანასკნელი ფაქტი მიუთიოებს, რომ იმ დროისათვის დამახასიათებელი ნაციონალისტური მისწოდებებისა.

9. უნდა აღნიშვნის, რომ საქართველოში ზოგჯერ გაისმოდა სხმები ამგვარი მწვავე რეაგირების სანინადმდევგოდ ყოველი „ჩრდილოელი მწერლისა თუ უზრუნველისტის უხეირო ნათევამთან დაკავშირებით“ (რევაზ ყარალაშვილი, „პრობლემები, პრობლემები...“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (23.12.88)). ავტორმა სმართლიანად აღნიშვნა, რომ ამგვარი პროტესტოს გამომხატული უნდა აღნიშვნისას აღნერისას („ლიტერატურული საქართველო“, 12.8.88). ეს შენიშვნა გვიჩვენებს, რომ ქართული საზოგადოება თავისი ეროვნული ერთიანობის ხელყოფად მიიჩნევდა ისეთ შემთხვევებსაც კი, რომლებიც მასობრივ მკითხველად არ მივიღოდა. ვაჟა შენგელია ასევე წენარად მიიჩნევს შენიშვნას, რომ უკართველი აღნიშვნისას გამოიცემოს სამართლის შემდგენლის ასასტენტი: თამარ თარხნიშვილი და კორექტორი: თამარ გვარების, აღნიშვნისას გამოიცემოს საქართველოში 3. „ზვეზდა“, გვ. 87, 9, 8

4. „კვლავ ქართველების, აჭარების, მეგრების, სვანების და... მერალ ამირან კვანტრიშვილის შესახებ“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (28.10.88)

5. ნინა წელს ცვეტოვის სხვა პუბლიკაციებმა (შურალ „ოგონიკი“, 1987, 31); მას ბრალი დასდეს ქართველი

9. უნდა აღნიშვნის, რომ საქართველოში ზოგჯერ გაისმოდა სხმები ამგვარი მწვავე რეაგირების სანინადმდევგოდ ყოველი „ჩრდილოელი მწერლისა თუ უზრუნველისტის უხეირო ნათევამთან დაკავშირებით“ (რევაზ ყარალაშვილი, „პრობლემები...“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (23.12.88)). ავტორმა სმართლიანად აღნიშვნა, რომ ამგვარი პროტესტოს გამომხატული უნდა აღნიშვნისას აღნერისას („ლიტერატურული საქართველო“, 12.8.88). ეს შენიშვნა გვიჩვენებს, რომ ქართული საზოგადოება თავისი ეროვნული ერთიანობის ხელყოფად მიიჩნევდა ისეთ შემთხვევებსაც კი, რომლებიც მასობრივ მკითხველად არ მივიღოდა. ვაჟა შენგელია ასევე წენარად მიიჩნევს შენიშვნას, რომ უკართველი აღნიშვნისას გამოიცემოს სამართლის შემდგენლის ასასტენტი: თამარ თარხნიშვილი და კორექტორი: თამარ გვარების, აღნიშვნისას გამოიცემოს საქართველოში 3. „ზვეზდა“, გვ. 87, 9, 8

4. „კვლავ ქართველების, აჭარების, მეგრების, სვანების და... მერალ ამირან კვანტრიშვილის შესახებ“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (28.10.88)

5. ნინა წელს ცვეტოვის სხვა პუბლიკაციებმა (შურალ „ოგონიკი“, 1987, 31); მას ბრალი დასდეს ქართველი

9. უნდა აღნიშვნის, რომ საქართველოში ზოგჯერ გაისმოდა სხმები ამგვარი მწვავე რეაგირების სანინადმდევგოდ ყოველი „ჩრდილოელი მწერლისა თუ უზრუნველისტის უხეირო ნათევამთან დაკავშირებით“ (რევაზ ყარალაშვილი, „პრობლემები...“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (23.12.88)). ავტორმა სმართლიანად აღნიშვნა, რომ ამგვარი პროტესტოს გამომხატული უნდა აღნიშვნისას აღნერისას („ლიტერატურული საქართველო“, 12.8.88). ეს შენიშვნა გვიჩვენებს, რომ ქართული საზოგადოება თავისი ეროვნული ერთიანობის ხელყოფად მიიჩნევდა ისეთ შემთხვევებსაც კი, რომლებიც მასობრივ მკითხველად არ მივიღოდა. ვაჟა შენგელია ასევე წენარად მიიჩნევს შენიშვნას, რომ უკართველი აღნიშვნისას გამოიცემოს სამართლის შემდგენლის ასასტენტი: თამარ თარხნიშვილი და კორექტორი: თამარ გვარების, აღნიშვნისას გამოიცემოს საქართველოში 3. „ზვეზდა“, გვ. 87, 9, 8

4. „კვლავ ქართველების, აჭარების, მეგრების, სვანების და... მერალ ამირან კვანტრიშვილის შესახებ“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (28.10.88)

5. ნინა წელს ცვეტოვის სხვა პუბლიკაციებმა (შურალ „ოგონიკი“, 1987, 31); მას ბრალი დასდეს ქართველი

9. უნდა აღნიშვნის, რომ საქართველოში ზოგჯერ გაისმოდა სხმები ამგვარი მწვავე რეაგირების სანინადმდევგოდ ყოველი „ჩრდილოელი მწერლისა თუ უზრუნველისტის უხეირო ნათევამთან დაკავშირებით“ (რევაზ ყარალაშვილი, „პრობლემები...“ — „ლიტერატურული საქართველო“, (23.12.88)). ავტორმა სმართლიანად აღნიშვნა, რომ ამგვარი პროტესტოს გამომხატული უნდა აღნიშვნისას აღნერისას („ლიტერატურული საქართველო“, 12.8.88). ეს შენიშვნა გვიჩვენებს, რომ ქართული საზოგადოება თავისი ეროვნული ერთიანობის ხელყოფად მიიჩნევდა ისეთ შემთხვევებსაც კი, რომლებიც მასობრივ მკითხველად არ მივიღოდა. ვაჟა შენგელია ასევე წენარად მიიჩნევს შენიშვნას, რომ უკართველი აღნიშვნისას გამოიცემოს სამართლის შემდგენლის ასასტენტი: თამარ თარხნიშვილი და კორექტორი: თამარ გვარების, აღნიშვნისას გამოიცემოს საქართველოში 3. „ზვეზდა“, გვ. 87, 9, 8

4. „კვლავ ქართველების, აჭარების,

ოფიციალური ეპოზი აღაუარისადა

ბადრი პატარკაციშვილის მაულელის პირველი, ეპსალური ინტერვიუ ეპოზი მაულელის

ინტერვიუ

ინა გუდავაძეს ოქროყანაში, ოლიგარქის საზაფხულო რეზიდენციაში შევხვდით. მასპინძელი, დახვენილი ქალბატონი შავებში, კართან გვეგებება. როგორც ჩანს, არ არის უურნალისტებთან

ერთხელ არ წარმოადგინა თავისი უფლებამოსილების დამამატებიცებული არც ერთი საბუთი, მიუხედავად იმისა, რომ მას ამის გასაკეთებლად საემარისი დრო ჰქონდა. ფაქტობრივად არავის არ წარმოუდგენია არც ერთი დამამტკიცებელი დოკუმენტი,

ურთიერთობის მოყვარული. „Разве это не болибо?“ — гезვის თვალით უყურებს დიქტოფონს. მოვიანებით მიზეზბაც გვიხსნის — მას არ სურს იქცეს საპნის თვერის გმირად არც საკუთარი მეუღლისა და ცნობილი ოლიგარქის, არ გარდაცნობილი ბადრი პატარკაციშვილის საქმიანობაში ეროვნით.

საუბრობს წყარად, სასიამოვნოდ... ამბობს, რომ შეცდომები ყველა მხარემ დაუშვა და არ სურს სიტუაციის კიდევ უფრო დრამატიზება. აცვია ძალიან დახვენილად და ქვრივის მდგომარეობის შესატყისად — შავებშია.

ოქროყანის საზაფხულო რეზიდენცია, რომელიც, თურმეტევან ბოკერიას დაპროექტებულია (ამის შესახებ სტუმრებისაგან შევიტყვეთ), სულაც არ ტოვებს ისეთ პომპეზურ შთაბეჭდილებას, როგორიც თავის დორზე „იმედის“ სპეციალური რეპორტაჟიდან მომწერვენა. სადა, დახვენილი სტილი, არცერთი ზედმეტი ნივთი და დიდი სივრცე, რომელსაც აშკარად ეტყობა დიდი სახლის პატარა დასახლისის სიყვარული ფლორისადმი — სახლში ბევრი ქითხის ყვავილია. აქ არაფრი მიუთითებს საგნებისადმი გადაჭარბებულ სიყვარული.

დიასახლისი კანშივე თავად ეგებება სტუმრებს. თავად სთავაზობს ყავასა თუ ჩაის. საუბარი, ბუნებრივია, ჯოზეფ ქეის ბოლო ხანებში გასაკეთებული განცხადებებით დავიწყეთ.

„რეზონანსი“: მოდით, ჯოზეფ ქეის განცხადებიდან დავიწყოთ, რომელშიც იგი მედიის თანაბაზრებით შეხვედრასა და სადავო საკითხების განხილვას გთვაზობთ...

ინა გუდავაძე: ვერ ვიტყვი, რომ იგი ძალიან ახლოს იყო ჩვენს ივახეთან. ბოლო წლებში წელინადში 2-3 ჯერ ვებდებოდით დიდ ივახეურ დღესასწაულებზე. ქეი ბადრის შორეული ნათესავია, რომელიც ბაგვების შემდეგ 25 წელი არ ენახა. 90-იანი წლების დასახურისში ქეიმ მოსკოვში ცხოვრება გადაწყვიტა, რადგან მაშინ რუსეთი ძალიან სწრაფად ვითარდებოდა და ბადრიმ, თავისი კეთილი გულიდან გამომდინარე, „ORT“-ზე მიიღო სამუშაოდ.

„რეზონანსი“: ახლა ქეი აცხადებს, რომ თქვენ ბადრი პატარკაციშვილის ერთადერთი მემკვიდრე არ ხართ. არიან ქალბატონი საფონოვა, მისი ვაჟი, თქენი განსვენებული მეუღლის დები, დედა და შვილები. თქვენთვის თუ იყო ცნობლა ლოგი საფონოვას არაებობის შესახებ?

ინა გუდავაძე: ქალბატონ

საფონოვას არსებობს ბადრის

სიკვდილიდან მესამე დღეს გავიგებ. ძალიან გამიკვირდა, რადგან ნარმოდგენა არ მქონდა.

„რეზონანსი“: მოდით, ჯოზეფ ქეის განცხადებიდან დავიწყოთ, რომელშიც იგი მედიის თანაბაზრებით შეხვედრასა და სადავო საკითხების განხილვას გთვაზობთ...

ინა გუდავაძე: მე და ჩემი

ოჯახი პატარკაციშვილის

კანონიერი მემკვიდრეები ვართ

და აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ, რომ სასამართლო

ინსტანციები ამას აუცილებლად

დაამტკიცებენ. ეს საკითხები

უეჭველად კანონის გზით უნდა

გადაიჭრას. ბატონში ქეიმ არც

ერთხელ არ წარმოადგინა თავისი უფლებამოსილების დამამატებიცებული არც ერთი საბუთი, მიუხედავად იმისა, რომ მას ამის გასაკეთებლად საემარისი დრო ჰქონდა. ფაქტობრივად არავის არ წარმოუდგენია არც ერთი დამამტკიცებელი დოკუმენტი,

ნინება, მე, რაღა თქმა უნდა, ვუპასუხებ, რომ არაქრისტიანული და არაადამიანური იქნებოდა, მისთვის და ბადრის ვაჟიშვილისთვის დაკრძალვაზე დასწრების ნება არ მიმეცა.

„რეზონანსი“: ანუ ისინი თბილისში დაკრძალვაზე იყვნენ, მაგრამ ეს ფაქტი არ გახმაურებულა?

ინა გუდავაძე: დიახ, ეს ასე! ყველაფურმა მშვიდად და ცივილურად ჩინარა.

„რეზონანსი“: რას ფიქრობთ ქალბატონსაფონოვასადაჯოზეფ ქეის ურთიერთდამოკიდებულებაზე? იქნებ, მან სთხოვა ჯოზეფ ქეის მათი ინტერესების დაცვა?

ინა გუდავაძე: არაფრერი ვიცი მათი ურთიერთდამოკიდებულების შესახებ, თუკი ეს დამოკიდებულება საერთოდ არსებობს. არ ვიქირობ, რომ ჯოზეფ ქეის დავითის ინტერესების დაცვა სჭირდება, რადგან თავიდანვე ვალიარ, რომ ბიჭუნა პირველი რიგის მემკვიდრეა, ისევე, როგორც ჩვენი ქალიშვილები და ბადრის დედა!

„რეზონანსი“: ზელცერი რას ამბობს? სად არის დოკუმენტების იმის დარღვეულები: სავარაუდო ანდერი და სხვა საბუთები, რომლებიც ჯოზეფ ქეის მემკვიდრეობის განკარვის უფლებას ანიჭებს?

ინა გუდავაძე: ამ დოკუმენტების არსებობის თემაზე უარისვი სპეციულაცია მიიღი, მაგრამ ყველაფრება რაც ჩვენ ვიცით, არის, რომ რონინიგანაბეიარავის წარმოუდგენია, მიუხედავად იმისა, რომ დიდი დღი დღი დრო ჰქონდათ. რაც შეეხება ბატონ ზელცერს, მინდა, იმედი ვიქირობ, რომ ბელორუსში მის ირგვლივ განვითარებული სიტუაცია სწრაფად და კანონიერად გადაწყვდება, ადამიანის უფლებების გათვალისწინებით.

„რეზონანსი“: რაც შეეხება საქართველოში ჩატარებულ სასამართლო პროცესი, როგორ გორინიათ, ეს არის ბატონი ბადრი პატარკაციშვილის ქალბატონში სარმატებული სიტუაცია სასამართლოში სარჩევის გადაწყვდება, ადამიანის უფლებების გათვალისწინებით.

„რეზონანსი“: რაც შეეხება საქართველოში ჩატარებულ სასამართლო პროცესი, როგორ გორინიათ, ეს არის ბატონი ბადრი პატარკაციშვილის ქალბატონში სარმატებული სიტუაცია სასამართლოში სარჩევის გადაწყვდება, ადამიანის უფლებების გათვალისწინებით.

ინა გუდავაძე: ეს მხოლოდ და მხოლოდ მცდელობა იმისა, რომ ძირებული საკითხებიდან ყურადღება გადაიტანის!

„რეზონანსი“: რატომ ცდილობს ქეი ბელცერვესათან დაგავაკვშიროთ, მიუხედავად თქვენი განცხადებისა, რომ დიდი ბადრი ბატონი კორცის განახლების შესახებ?

ინა გუდავაძე: უმჯობესია, პერსონალურად ჯოზეფ ქეის პერიოდში 2-3 ჯერ ვებდებოდით დიდ ივახეურ დღესასწაულებზე. ქეი ბადრის შორეული ნათესავია, რომელიც ბაგვების შემდეგ 25 წელი არ ენახა. 90-იანი წლების დასახურისში ქეიმ მოსკოვში ცხოვრება გადაწყვიტა, რადგან მაშინ რუსეთი ძალიან სწრაფად ვითარდებოდა და ბადრიმ, თავისი კეთილი გულიდან გამომდინარე, „ORT“-ზე მიიღო სამუშაოდ.

„რეზონანსი“: განვითარება და განვითარება გადაწყვიტა, რადგან ბატონი მშინავი მისი მდლავრი იარაღის ბატონის ბადრიმ, როგორიც იყო ტელეკამერა!

ინა გუდავაძე: და ეს 1% ეჭვი რას ემყარება?

ინა გუდავაძე: როგორც ტელეკამერანია, „იმედის“ შესახებ, გაქვთ თუ არ სურვილი, თქვენი მეუღლების სახელის სახელში განვითარება!

ინა გუდავაძე: რა იმდენი აღარ დარღვეული იყო!

„რეზონანსი“: ამბობენ, თითქოს თქვენ არ გაურდათ, გავითარებულ გავაკეთება!

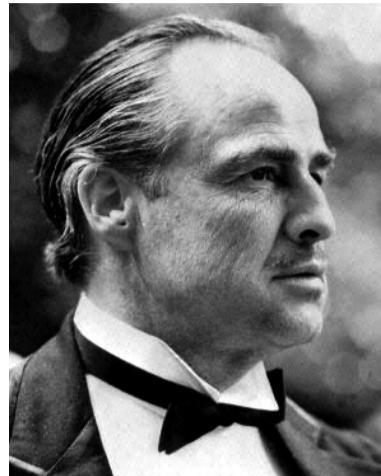
ინა გუდავაძე: 99%-ით მეტადან, როგორ გორი მისი მდლავრი იარაღის ბატონის სახელში განვითარება და განვითარება გადაწყვიტა, რადგან მაშინ რუსეთი ძალიან სწრაფად ვითარდებოდა და ბადრიმ, თავისი კეთილი გულიდან გამომდინარე, „ORT“-ზე მიიღო სამუშაოდ.

ინა გუდავაძე: ეს სიმართლე არ არის, მე არ შემეტოვო ვინმესტვის უარი მეოთხეული მისი მისამართობის და გადაიტანის შესახებ?

ინა გუდავაძე: კარგით, ამის შესახებ კომენტარის გავაკეთება:

ოლა ებრაელის

მარლონ პრადო

— მე მხოლოდ ერთი წელი
დავდიოდი სოციალური დაკ-
ვირვებების ახალ სკოლაში.
მაგრამ რა წელი იყო! სკოლა,
ნიუ-იორკი გახდა თავშესაფარი
ევროპიდან გამოქცეული ასო-
ბით შესანიშნავი ეპრაელისა,
რომლებიც მეორე მსოფლიო
ომის წინ გერმანიდან და სხვა
ქვეყნებიდან გამოიქცნენ. ამ
ადამიანებმა გასაოცრად გაამ-
დიდრეს ქალაქის ინტელექტუა-
ლური ცხოვრება, ალბათ, ასეთი
მცირე დროის მონაკვეთში,
არასდროს, არსად ამგვარი რამ
არ მომხდარა.

მე ამ ებრაულებმა აღმზარდეს, მე მათ შორის ვცხოვრობდი. ისინი იყვნენ ჩემი მასწავლებლები და მეგობრები. მათ შემიყავნეს წიგნებისა და იდეების სამყაროში, რომელთა არსებობას ვერც კი წარმოვიდგენდი. მე მათთან დამეებს ვატარებდი, ვუსვამდი კითხვებს, ვკამა-თობდი, საკუთარ თავს ვცდიდი და ვხვდებოდი, თუ რა ცოტა ვიცოდი და რამდენად ზერელე იყო ჩემი განათლება. მე კოლეჯიც კი არ დამითავრებია, ბევრ მათგანს კი ევროპის საკუეთესო ინსტიტუტების, დოქტორის ხარისხი ჰქონდათ.

მე მრცხვენოდა, რომ ჩემს
სწრაფვას, ყველაფრის სწავ-
ლისკენ, სიხარულით ხვდე-
ბოდნენ. ჩემში მათ გააღვივეს
ინფორმაციის წყურვილი. მე
დავიჯერე, რომ რაც უფრო მეტს
გავიგებდი, მით უფრო ჭკვიანი
გავხდებოდა. მაგრამ დროთა
განმავლობაში მივხვდი: ეს ასე არ
არის. მე ვკითხულობდი კანტს,
რუსოს, ნიცშეს, ლორკას, მელ-
ვილს, ტოლსტოის, ფოლკნერს,
დოსტოევსკის და ასობით სხვა
ავტორს, მრავალი მათგანი
ჩემთვის გაუებარი დარჩა.

ახალი სკოლა იქცა დღვებით
თავშესაფრად მრავალი გამო-
ჩენილი ებრაელი ინტელექტუ-
ალის თვისის, რომლებიც შემდეგ
პრისტონის, იელის, ჰარვარდის
უნივერსიტეტებში დაეფუძნენ.
მათგან სწავლა იყო ნამდვილი
საოცრება.

ერთ-ერთი უდიდესი გამოცანა, რომელიც ყოველთვის მიტაცებდა, იყო ის, თუ როგორ

ცოდნილია აგრძელება პინოვანებით მარტონ პრანდომ, რომელიც არის ორი წევარ-ის ავტორი (ელია პაზანის „ნავსაღგურში“ 1954 წ. და ფრანსის კოპოლას „ნათლიმამა“ 1972 წ.), თავის მამუარებში „სიღღარები, რო-ლებიც დედამ არ გასწავლა“, ერთი თავი ერქანებას მიუძღვნა. თქვენ ყურადღებას მივაკრობთ კრებულ „პინოსცენარები“ (№ 5 2006 წ.) გამოქვეყნებულ ავტორის აღმაფრ-თოვანების გამონათქვამებს, რომელიც გაგვამცეს გულასძილობითა და ზუსტი დაკ-ვირებით.

არ არის სწორი, დიასპორის
შემდეგ წარმოიქმნა ებრაელ-
ების ორი სრულიად განსხვავე-
ბული ჯგუფი — აშკენაზები და
სეფარდები. ესპანელ ებრაელ-
ებს არაფერი ჰქონდათ საერთო
რეს ებრაელებთან, მათ ურთ-
იერთობაც კი არ შეეძლოთ. რესი
ებრაელები იზოლირებული იყვნენ
გერმანელებისაგან, რომ-
ლებიც საკუთარ თავს უმაღ-
ლეს ებრაელებად თვლიდნენ.
აღმოსავლეთ ევროპელი
ებრაელები საერთოდ არ ჰგავდ-
ნენ სეფარდ ებრაელებს. საუკუ-
ნების განმავლობაში ხდებოდა
შერეული ქორწინებები, ამის
ახსნა სუფთა გენეტიკური ფაქ-
ტორებით შეუძლებელია.

უამრავ ებრაელთან მათი
ისტორიისა და კულტურის
შესახებ საუბრისას, მე საბო-
ლოოდ მივედი დასკვნამდე,
რომ ებრაელობა კულტურული
ფენომენი უფროა, ვიდრე გენე-
ტიკური. ეს აზროვნების მდგო-
მარეობაა. არსებობს ასეთი
სიტყვა „სეყდპელ“, რომელიც
არის გასაღები ებრაული კულ-
ტურის ასპექტების გასაგებად.
ის ნიშნავს მისწრაფებას შეიძინო
ახალი ცოდნა და დატოვო შენს
შემდეგ სამყაროუკეთესი, ვიდრე
ის შენს გაჩენამდე იყო. ებრაელ-
ები უდიდეს მნიშვნელობას
ანიჭებენ შრომას და განათლე-

ბას. ეს ფასეულობა თაობიდან
თაობას გადაეცემა. რამდენა-
დაც ვიცი, ასეთი დინამიზმი და
მისწრაფება სრულყოფისაკენ
დამახასიათებელია რამდენ-
იმე აზიური კულტურისათვის.
ებრაელების ფანტასტიკური
წარმატებები შეიძლება აიხსანას
ამ კულტურული ტრადიციებით
იუდაიზმთან ერთად. ის ერთა-
დერთი, რაც უცვლელი დარჩა
ებრაელობას წლების განმავ-
ლობაში თორის და თალმუდს
გადაცემის ტრადიციაა. რაც
წალაცით დაეხმარა მათ განეხ-
ორციელებინათ წინასწარ დაწ-
ერილი ბედი რჩეული ერისა.
ამას ადასტურებენ გასაოცარი
ტრადიციები უამრავ დარგში,
მაგრამ რაც არ უნდა იყოს მიზ-
ეზი ამ წარმატებებისა, თავკა-
არ ვთვლიდი განათლებულად
მანამ, სანამ არ შევცვდი მათ.
ებრაელებმა მასწავლებს მე კულ-
ტურის შეცნობის გზები, რაც
მთელი ცხოვრების მანძილზე
გამვა.

ოლიგარქის ქვეითი კლავიტა

ფიქრობთ ამაზე?

ინა გუდავაძე: ეს აბსურდია
და ყოვლად უსაფუძლო! დარწ-
მუნებული ვარ, რომ ბადრი არა-
ვითარ გადატრიალებას არ გეგ-
მავთ!

„რეზონანსი“: საზოგადოებაში არის მოლოდინი და ხშირად მსმენია, თითქოს თქვენ მეუღლის საქმეს გაავრძელებთ... რას ამ ყოფილ?

ინა გუდავაძე: მე მგონია,
რომ სერიოზული პოლიტიკოსი
თუ გინდა გახდე, მნიშვნელო-
ვან პოლიტიკურ გავლენას უნდა
ფლობდე. ეს უდიდესი პასუხ-
ისმგებლობა და დიდი სამუშაოა.
მე უპირატესობას ლამაზი ბალე-
ბის შექმნას და ქველმოქმედებას
ვანიჭებ!

„რეზონანსი“: რას აპირებთ ამ
საქმესთან დაკავშირებით მომა-
ვალ სასამართლო პროცესზე?

სადმი ნდობით აღჭურვილი ვიმო-
ქმედებ. საქართველოში ხალხს
ესმის, რა საშინელ მდგომარე-
ობაში ვიმყოფები, მდგომარე-
ობაში, რომელშიც იძულებული
ვა, აბსოლუტური ჭეშმარიტება
ვამტკიცო!

„რეზონანსი“: და რას იტყუ-
დით ბოლოს?

କୁଳାଙ୍ଗ ପ୍ରଦୀପ୍ ପାତ୍ରଙ୍କିଣୀ
ସୁଲି ବାର, ସିମାରତଲେ ନୀତ୍ୟମଧ୍ୟେ
ସୁମଧିମେସି ଗନ୍ଧାରାପ୍ରଦେଶିଲୋକେ
ମତାଵାରିନା, ଲୋରସ୍କ୍ରୂପିଲୁହ ଅଧାମିନାନ୍ତ୍ରି
ଦ୍ୱାଦ ଦ୍ୱାରକିତ ଦା କୃତାଦ ବ୍ୟପନ୍ତ!
ମିଳ ପାନିରିଲୁହ ଦୁର୍ଲଭିତ୍ତି ଉଚ୍ଛବିତ୍ତି

მზია თორთლაძე: ჩვენ ყოველთვის ახლო ურთიერთობები გვქონდა ოჯახში ბარის გარდაცვალებამდეც და მით უმტეს — მისი სიკვდილის შემდეგ. ჩვენ ყველა ერთ შეხედულებას ვიზიარებთ და ერთმანეთთან შეუთანხმებელ გადაწყვეტილებებს არ ვიღებთ. ოროდი გოლდ-სმიტი ინას ინტერესებს და, შესაბამისად, მთელი ოჯახის ინტერესებს იცავს. ჩვენ ერთიანი თვალსაზრისი გვაქვს!

ინტერვიუ უკვე მზად იყო.
როცა ცნობილი გახდა, რომ
მთანმინდის პარკი „სალოფორლე
ჯორჯიას“ ჩამოართვეს. ჩვენ ამ
თემაზე დამატებით კომენტარი
გთხოვთ ინა ჯორჯიაძეს.

„რეზონანსი“: გუშინ ცნობილი გახდა, რომ მთანმინდის ჰარკვ „რაეინ ინვესტიცენს“ გადაეცა თქვენ ეი აცხადებთ, რომ მისი გახსნას აპირებდით. რას იტყვით ამის შესახებ?

ନେବା ପ୍ରୟୋଗାଦ୍ୱେ: ମେ ମେଳେଲୁଏ
କେବଳା ଗାସିଗ୍ରେ ଅମିସ ଶେସାଖେବା! ଉଥିବେ
ମନ୍ଦ ଗାସିଗ୍ରେଇର୍ବେବୁଲି ବାର. ମେ
ଏବଂ ଦାଫରିମ ଉଦିନ୍ଦେଶୀ ଦାଲା ଦା
ରେଶୁର୍ଶେବୀ ହିଙ୍ଗଦେତ ମତାନ୍ତମିନ୍ଦର୍ଦଶ
ପାରିଶେବା. ଏବ କରିବେକ୍ତି ଆରାସମ୍ବନ୍ଧେ
ଯୁଗେଇଲା ହିଙ୍ଗନ୍ତବେଶ ସ୍ଵର୍ଗତା କୁମର-
(କୁଣ୍ଡଳୀ ବାନ୍ଧିବୋ ଦାନ୍ତମିଳିବୋ)

ის ამპავი, რომ მთავრინდის
პარკი იჯარით უცხოურ კომპა-
ნიას გადაეცა, ჩემთვის უდიდე-
სი შოკი გახდა. მე არა ერთხელ-
მითქვამს საქართველოს ხელისუ-

რდა გოგონების ქალაქში ქირით
გაშვება, რათა მანამ, სანამ
კარიერას შეუდგებოდნენ, ან
გათხოვდებოდნენ, მხიარულად
გაეტარებინათ დრო. მე ჩემი
უბრალოებით და მოუხერხე-
ბლობით, ალბათ, უცხო პლან-
ეტელივით გამოვიყურებოდი —
რომელიდაც შორეული გაღაე-
ტიკიდან. მე ვიყავი თითქმის
გაუნათლებელი, დავდიოდი
მოტოციკლით, ახალგაზრდა,
მიმზიდველი, ენერგიით და
სექსუალობით სავსე, მოკლედ,
ეგზოტიკური ეგზომპლარი,
რომელიც არ ჰგავდა ბიჭებს,
მათ ირგვლივ რომ ტრიალებდ-
ნენ. მე არ ვიცავდი მათ წესებს,
ისინი კი — ჩემსას. მე მათთ-
ვის საინტერესო ვიყავი, ისინი
კი — ჩემთვის. სექსის დარგში
ჩემზე გამოცდილები იყვნენ, მე
ვიყავი მადლიერი და დამყოლი
მოსწავლე.

განსაკუთრებით კარგად მახსოვეს კეროლაინ ბრუქსი, ჩემზე ათი წლით უფროსი, ლამაზი ქალი. ყოველთვის ვნანობდი, რომ მასთან უფრო მყარი ურთიერთობა არ დავამყარე. ის გამოირჩეოდა არა მხოლოდ გარეგნული სილაბზით, განათლებით, ელეგანტურობით, შარმით, გემოვნებით და სილამაზის შეგრძებით. მან ბევრი რამ შემასწავლა. ერთხელ მე და კეროლაინი 57 ქუჩაზე მივდიოდით. მე მას უცაბედი კითხვა დავუსცი: „რა არის გასართობი იმაში, რომ ირგვლივ უამრავი ქერა ქალია, სიასამურის ქურქებში გამოწყობილი?“ ზუსტად ამ დროს, ჩვენს ნინ ქერა ქალმა ჩაიარა სიასამურის ქურქანმა. „ებრაელია“ — თქვა კეროლაინმა. „საიდან იცი?“ — ვკითხე. „არ ვიცი, უბრალოდ, ის ებრაელია და მორჩა.“ გამიკვირდა — რა გაქვს მხედველობაში? ის, რომ ქერა და სიასამურს ატარებს? „არა“ — შემაწყვეტინა მან — „მისმინე, მე ვარ ებრაელი და ვიცი, როგორც გამოიყურება ებრაელი ყველა მხრიდან.“ „როგორ განასხვავებ ებრაელს არაებრაელისგან?“ მან მიპასუხა — „ეს რომ იცოდე, ებრაელი უნდა იყო.“

თარგმნა

რას ვებისულობაზ
აგ კვირაში?
რუბრიკას უძღვება
საქართველოს მთავრი რაბინი
პრიეტ ლევინი

ხეკათ

გამჩენება მოშეს, რომ აელო მას კვერთხი, აპარონთან ერთად შეეკრიბა თემი კლდესთან და მისგან შეძახილით გადმოეფრქვია წყალი.

და შეკრიბეს მოშემ და აპარონმა თემი კლდესთან და უთხრა მათ: „მისმინეთ, ჭირვეულნო! გადმოვაფრქვიოთ ამ კლდიდან თქვენთვის წყალი?“ და დაარტყა მოშემ კლდეს ორჯერ და გადმოიფრქვა წყალი.

და ამის შემდეგ მიმართა გამჩენება მოშეს და აპარონს პრეტენზით: „იმს გამო, რომ არ დაიჯერეთ ჩემი სიწმინდე და არ აჩვენეთ ის ხალხს, არ შეიყვანო მათ ისრაელის მიწაზე“. უცპათ გვეპადება რამდენიმე კოსტევა. ჯერ ერთი ვხედავთ, რომ გამჩენება დასაჯა მოშე და აპარონი, მაგრამ ვერ ვხედავთ მათ ცოდვას. მეორეც, იყო მოშესა და აპარონის ცოდვა წყალთან დაავშირებულ ეპიზოდში, და თუ იყო, რატომ არ მოგვითხრობს ამაზე თორა? და მესამე, შესაძლებელია, რომ წყალთან დაკავშირებულ ისტორიაში სულაც არ მიუძღვდათ ბრალი მოშესა და

აპარონს, ხოლო ისრაელის მიწაზე მათი არშეშვების სასჯელი დაკავშირებული სხვა ცოდვასთან. უდიდეს ებრაელ ბრძენს აბარბანელს (რომელიც შუა საუკუნეებში ესპანეთის მეფის კარზე ფინანსთა მინისტრი იყო და, რომელმაც აირჩია თავის ხალხთან ერთად გადასახლება, რათა არ ელალატა საკუთარი რჩენისათვის) მოყავს ათი შესაძლებელი მიზეზი, რის გამოც მოშე და აპარონი ვერ შევიდნენ ისრაელის მიწაზე:

1. თორაში სწრერა, რომ გამჩენება მათ უბრძანა ეთქვათ კლდისათვის და არ დაერტყათ მისათვის. ეთქვათ, ნიშნავდა ელოცათ ან თორა ესრავლათ, მოშე კი დაარტყა კლდეს.
2. შესაძლო, მიზეზია ისიც, რომ მათ მიმართეს თემს „ჭირვეულნო“ (ანუ მასანავლებელთა მიმართ უპატიცემულობის გამომხატველნო);
3. იმის გამო, რომ მოშე გაბრაზდა (რამდენად არ პატიობს გამჩენი მიმინდანებს სულ უმნიშვნელო ცოდვასაც კი);
4. მოშე და აპარონმა თქვეს, რომ ამ კლდიდან ჩემ მოვიპოვთ წყალს, ჩემ, და არა გამჩენი;
5. შესაძლებელია იმის გამო, რომ ორჯერ დაარტყებ კლდეს ერთის ნაცვლად.

6. როცა წყალი გარდმოდინდა, თემმა უძღვნა სიმღერა გამჩენს, და არა მოშემ და აპარონმა (ზღვის გაპაბისას კი ნათევამის: „მაშინ ამდერდნენ მოშე და ისრაელის შველები“);

7. ებრაელები ითხოვდნენ ნებისმიერი კლდიდან წყლის გარდმონიშას, რათა არ ელალატა საკუთარი რჩენისათვის) მოყავს ათი შესაძლებელი მიზეზი, რის გამოც მოშე და აპარონი ვერ შევიდნენ ისრაელის მიწაზე:
8. შესაძლოა, რომ მოშეს აღშფოთებისას შეწყდა გამჩენება და მას შორის კავშირი;
9. საკუთარი სახელით უნდა მიემართა კლდასათვის;
10. საერთოდ არავითარი ცოდვა მათ არ ჩაუდენიათ, ისინი დაისაჯნენ იმ თაობის ცოდვის გამო.

თავად აბარბანელი უარყოფს ყველა ამ აზრს და სთვლის, რომ აპარონი დაისაჯა იმისათვის, რომ ვერ შესძლო იქროს ვერდის ცოდვის შეჩერება, მოშე კი დაისაჯა იმისათვის, რომ მზევრავები გაგზანა ისრაელის მიწაზე და ვერ შეძლო მათ შეჩერება.

მაგრამ გამჩენება ისინი ცოდვის ჩადენისათვალი არ დასაჯა მსთადამი პატიციცემის გამო, არამედ გაუწელა მათ დასჯის პროცესი.

და, ამასთან, თორა არ მიუთითებს მათ დააშაულს.

რამხალი წერს, რომ ეშინია ამ ცოდვის თემაში ჩალრმავება, რათა, გამჩენმა წუ ქნა, ახალი შესაძლო ცოდვა არ იპოვოს. ცოდვა ხომ მხოლოდ ერთი იყო (თუ საერთოდ იყო), მაგრამ იპოვეს შესაძლო 11, და თუ ის კადევ ერთს იპოვის, მოშეს დაემატება ცოდვა.

მე ყოველთვის ვეკითხები საკუთარ თავს, განა ჩვენი თაობა უდაბნოს თაობაზე, რომელიც ვერ შეებიძა ისრაელის მიწაზე, უფრო ნმინდაა? ან თითოეული ის ებრაელი, რომელსაც ერგო ისრაელის მიწაზე ცხოვრების ბედნიერება, მოშე რაბენუზე ნმინდაა, რომელმაც ვერ მოახერხს ეს იმ ერთადერთი ცოდვის გამო, რომელიც თორაში მოხსენიებულიც კი არაა.

მე ყვიქრობ, ამ კითხვას ორი შესაძლო პასუხი აქვს: ჯერ ერთი, მოშეს რომ შეეყვანა ებრაელები ისრაელის მიწაზე, მაშინ მის სიცოცხლეშივე ააგებდნენ ტაძარს და ის არასოდეს დაინგრეოდა. ამის გამო შემდგომი თაობების ცოდვებისათვის რისხვა ებრაელ ხალხს დაატყდებოდა.

და მეორე: ჩვენ ვიცით, რომ მას, ვისაც ბევრი აკისრაა, ბევრიც მოეთხოვება. გამჩენი მომთხოვნია ნმინდა ადამიანების მიმართ და უმცირესი ცოდვის ან მისი თაობის შეცოდების გამო სჯის მას.

PUBLIC RELATIONS & MEDIA DEPARTMENT

**Euro-Asian
Jewish
Congress
(EAJC)**

ДЕПАРТАМЕНТ ПО СВЯЗЯМ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ И СМИ

ისრაელის პრეზიდენტის შიმოვების აცრის

ასლი: ისრაელის საგანგებო და
სრულუფლების ელჩის რუსეთის
ფედერაციაში აცრა აზარის

მოსკოვი, 2 ივნისი

ევრაზიის კონგრესმა მღელვარებითა და ტკივილითა დალიქვა იმ ბარბაროსული ტერორისტული აქტის ამბავი, რომელიც არაბმა ტერორისტმა იერუსალიმში მოაწყო და რომლის შედეგადაც ორი ადამიანი დაიღუპა (დაზუსტების შემდეგ გაირკვა, რომ ტერაქტისას სამი ადამიანი დაიღუპა. „მენორა“).

კონგრესი გამოითქვა უკიდურეს აღშფოთებას და გადაჭრით გმობს ახალ ტრაქტორულ ტაქტიკას „ტერორიზმისა. ეს ტერაქტი გვიკარგავს პალესტინის ხელისუფლებისადმი ნდობას, რომელიც მხოლოდ სიტყვებით არის მზად სამშვიდობო მოლაპარაკებისთვის.

შეუძლებელია ტერორს პერნდეს რაიმე ადამიანური გამართლება, ტერორს არა აქვს პოლიტიკური პერსპექტივა.

გამოვთქვამთ თანაგრძნობას დაღუპულთა ნათესავებისა და ახლობლებისადმი, სოლიდარობას ვუცხადებთ ისრაელის ხელისუფლებას, ხალხს, რომლებიც კვლავინდებურად იმყოფება ტერორისტთან ბრძოლის წინა ხაზზე.

დარწმუნებული ვართ, რომ ტერორის ესკალაციის აღვეთა შესაძლებელია მხოლოდ მსოფლიო საზოგადოებრივის ერთობლივი ძალის სტანდარტი. ჩვენ მზად ვართ ამ ძალებთან თანამშრომლობისათვის.

ალექსანდრე მაკავიშიში
ევრაზიის ებრაული კონგრესის პრეზიდენტი
მიხეილ ჩლებავავი

ევრაზიის ებრაული კონგრესის გენერალური
მდივანი, რუსეთის ვაადის პრეზიდენტი,
იოსებ გილაშვილი
ევრაზიის გენერალური მართვისათვის

„თანამდებოვა ეპრაული კულტურა: საერთო და განვითარების იმპერია“

ევრაზიის გენერალური მდივანი მიხეილ ჩლენივა იმყოფება პოლონეთში ვიზიტით ებრაულ თემთან კონტაქტების გასაღმავებლად. პოლონეთის ებრაული თემის ეაკ-ის ასოციაციის წევრი.

ეროვლავში ჩატარდა საერთაშორისო კონფერენცია საერთო და განმასხვავებელი ნიშნები. კონფერენცია ვროცლევის სახელმწიფო უზრუნველისტებისა და ოქსფორდის ლიბრეტინის სახ. ბიბლიოთეკაში მანანებელი კონფერენციაზე მის. ჩლენოვმა წაიკითხა მოხსენება „ ებრაული იდენტურობის ტიპები“. პოლონეთის მთავარ რაბინთან მიხეილ შუდრიხთან შეხვედრისას მის. ჩლენოვმა განიხილა ეაკ-ის პოლიტიკა აღმოსავლეთ ევროპის ებრაული მიმართებაში, ასევე პოლონეთის ებრაულობისა და ეაკ-ის თანამშრომლობის საკითხები.

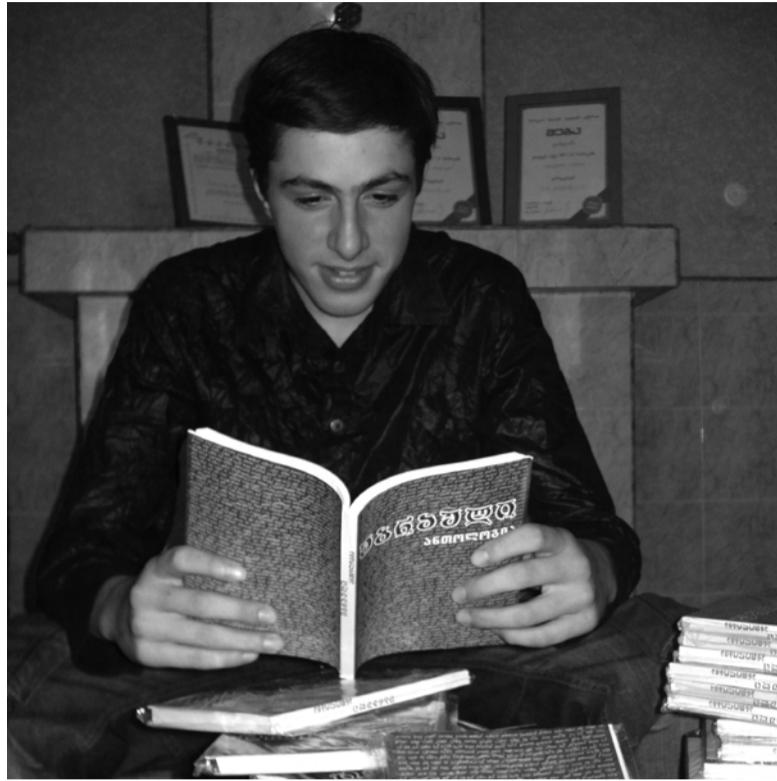
მის. ჩლენოვმა კრაკოვში მონაწილეობა მიიღო ებრაული კულტურის ზოგადერთობული ფესტივალის გახსნის ცერემონიალი. ეს ფესტივალი ყოველ წელიწადს იმართება ევროპის ამ თუ იმ ქალაქში.

გენერალურმა მდივანმა თავისი ევროპული ტურნე კალინნგრადში დასრულა. აქ ადგილობრივი ებრაული თემის მეთაურთან ვიქტორ შაპიროსთან რეგიონის ებრაელობის ყოფა დეტალურად გაანალიზა.

ეაკ-ის პრეზიდენტი იაკონიაში

ევრაზიის ებრაული კონგრესის (ეაკ) პრეზიდენტი ალექსანდრე მაშკევიჩი ვიზიტით იმყოფებოდა იაკონიაში. თავის ბიზნესშემს პარტნიორებთან შეხვედრის შემდეგ იგი ტელეფონით ესაუბრა ეაკ-ის გენერალური საბჭოს წევრს, იაკონიაში ებრაული თემის ხელმძღვანელს დანიელ ტურქისა და ტურკის მა ა. მაშკევიჩის მიუღლოცა „თავისუფლების ჩირალდნის“ დაჯილდოება. ეს ჯილდო ა. მაშკევიჩის გადასცა სსრკ ებრაულობის მხარდამჭერმა აშშ ეროვნულმა კონფერენციაში.</

სახილმონიშვნების სახილმონამდე

ორზენცვაიგმა. მთარგმნელებმა ბიბლიის ეპრაული დედნის საკაცობრიო მნიშვნელობაც გამოკვეთეს და გერმანული ენის უზაღადოფნაც დაამტკიცეს, ორივე ეს ფაქტორი ჰასქალას მოძრაობის უმთავრეს მიზნებს ემსახურებოდა - უდიდესი ეპრაული კულტურული მემკვიდრეობის წარმოჩნდებით კარდინალურად უნდა შეცვლილიყო დამოკიდებულება ამ ხალხის მიმართ, უნდა დაანგრეულიყო ძველი სტერეოტიპები, ხოლო კარგი გერმანულის დემონსტრირებას ეპრაულ მასპიდისათვის გზაუნდა გაეხსნა ევროპულ ცივილიზაციაში ინტეგრირებისაკენ. იაკობის ხმით მეტყველი ეპრაელები ახლა ესავის მარჯვენის ოსტატობასაც მოიხელოთებდნენ. მოძრაობა პროპაგანდას უწევდა ბიბლიის ეპრაულს, სწამდათ, რომ ბიბლიის ეპრაულის ალორინებით პატივსა და ღირსებას შემატებდნენ ეპრაე-

ლი ერის წარმომადგენლებს - ამ ენის მატარებლებს - კულტურული ქრისტიანული საზოგადოების თვალში. მასქილები, მოძრაობის ლიდერები, იმედოვნებიდნენ, რომ ეს ფაქტორი შეასუსტებდა მზარდ ტენდენციას ასიმილაციისაკენ. მეორე მხრივ, პრძოლა გამოუცხადეს იდიშს, როგორც ლოკალურ ჟარგონს, რომელიც ერთნაირად აზიანებდა ებრაულსაც და გერმანულსაც, და რომელიც არაერთხელ ქცეულა დაცინვის ობიექტად არაებრაელთა მხრიდან. ჰასქალა რეფორმისტების კულტებურ ერთობას წარმოადგენდა. საერთო მყარი იდეოლოგიური პლატფორმა ამ მოძრაობას არა ჰქონია. მასქილთა ერთი ნაწილი კულტურულ რევოლუციას ემხრობოდა, ებრაული საზოგადოების კულტურულ ცხოვრებაში რადიკალური რეფორმების გატარებას მოითხოვდა. ზოგიერთის აზრით, მკაცრ რევიზიის უნდა დაქვემდებარებოდა რაბინული ლიტერატურა და რჯულის წიგნებიც კი. ტრადიციული იუდაიზმის ნანგრევებზე ახალი, რეფორმისტული იუდაიზმი უნდა აშენებულიყო. მასქილთა მეორე ფრთა, ტრადიციონალისტების (შამრანბი) მიმართულება, პირიქით, წეს-ჩვეულებებისა და საღვთო წიგნების მიმართ პიეტეტის დაცვას მოითხოვდა, ეროვნული თვითმყოფადობის შენარჩუნება მათ სხვაგვარად ვერ წარმოედგინათ. ერთნითანამედროვე საერო ებრაული სკოლის შექმნას ესწრაფოდნენ, მეორენი ხედერს — ტრადიციული ებრაული განათლების კერას — აფეტიშებდნენ. მასქილთა შორის იდიშის მიმართ დამოკიდებულებაც არაერთგვაროვანი და არათანამიმდევრული იყო. ერთნი ამ ჟარგონის ძირფესვიანად ამოძირებას ლამობდნენ, მეორენი რუდუნებით თხზავდნენ მოთხოვდებს იდიშზე და ამ ენაზე გაზეთებსაც გამოსცემდნენ. ნოვატორი ავტორები ბიბლიურ სტილსა და ენობრივ საშუალებებზე დაყრდნობის მიზანით მოიძროვდნენ.

ନେବୀତ ଜୟନ୍ଦ୍ରନ୍ଧନ୍କ ତଥ୍ୟଲ୍ଲବ୍ଦେଶ
ଦୋଷଗୀରତୀବ୍ୟାପରୀକ୍ଷାରାଲ୍ୟରୁକାଳ
ପ୍ରଯେନ୍ଦ୍ରଭାବ ଉପରେଶାତ୍ତି ଏବଂ ଦୂର୍ବଳିଲ୍ୟାତ୍ମକ
ଦୋଷଗୀତ୍ତି ମହାଲ୍ଲବ୍ରଦ୍ଧ ଉପରେଶିଥେ ନେରଦା
ଗରତୀ ସିଦ୍ଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ, ତେବେକାଳାମ ମତଲାଦ
ନାତଲାଦ ଦା ପ୍ରାଣସବାଦ ଦେଖି ଗାମଙ୍କ
ଦେଖିବା ତାବିସି ମିଠିନ୍ଦେଶୀ ଦା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ
ଦୀ. ମିଶମା କ୍ରନ୍ଧନ୍ଦୀତ୍ୱବ୍ୟାପରୁଲମ୍ବା ମତଦେଶ
ଲୋଭଦର୍ମା କ୍ରିଦେଶ ଉତ୍ତର ଦାତମିମା

ებრაული ემანსიპაციის პრობლემა და თავის რიგებში საბოლოო ოდ სკეპტიციზმი და ნიჰილიზმი გაამეფთა. ჰასქალას ნოვაგროლული ინიციატივები რეალურად დამატდნენ ებრაულებელ ფაქტორად იქცა. ჰასქალა აგრეთვე წინ აღუდგა ხასიათურ ებრაულს, ე.წ. „მოშიშთა ენასა (ლეშონ ჰაიერამი), რომელსაც უარგონად განიხილავდა, იდიშის მსგავსად, თუმცა „მოშიშთა ენა“ წარმოადგენდა მრავალსაუკუნო ვანი ებრაული სიტყვიერების ევოლუციური განვითარების პროდუქტს, ის იყო დახვენილი და რაფინირებული, ცოცხალი ენობრივო თრგანიზმი, რომელიც ბუნებრივად, უპრობლემოდ ინელებდა ენობრივ ნასესხობებსა და ინოვაციებს. ამ ენით შეიარაღებულმა ებრაელმა ავტორებმა საოცარ მხატვრულ სიმაღლეებს მიაღწიეს მე-19 საუკუნის მე-2 ნახევარში, აღორძინების ხანაში. ეს იყო შემოქმედებითი თავისუფლების ხანა ებრაულ მწერლობაში, როცემშვენიერების მაძიებელმა პოეტურმა აღმაფრენამ თავი დააღნია იდეოლოგიურ ოქროს ბორკილებს ურთიერთდაპირისპირებული მოძრაობების — ჰასქალასა და ხასიათიშის — ნანგრევებზე აღმოცენდა ახალი ნაციონალური მოძრაობა — სიონიზმი. „ჩვენ ვართ მონბის უკანასკენელი თაობა და პირველი - თავისუფლების“ - ბიალიკის ეს ფრთიანი გამონათქვამა სიონისტური მოძრაობის ლოზუნებით გად იქცა. ჰოლოკოსტი ამ მოვლენის მხოლოდ კატალიზატორი იყო დადგა უამი შეერგებისა. ცნობილია, რომ ისრაელის გადამდებარებული ისტორია

მე-19 საუკუნის დასასრულ
ევროპაში დიასპორის ებრაულ
ლიტერატურა თანდათანობით
კარგავს თავის პოზიციებს, სულ
უფრო მცირდება ებრაულებოვანი
მეითხველთა რიცხვი. მე-20 საუკუნის დასასრულისის მმთოთვარებამ, და ბოლოს, რესექტო
ოქტომბრის გადატრიალებამ წერტილი დაუსვა ებრაული ლიტერატურული კერის არსებობას დიასპორაში. ებრაულ წერალთა დიდ

უმრავლესობა ერეც-ისრაელს
მიაშურებს. ბრენერიქმნისებრაელ
მნერალთა პირველ გაერთიანებას
პალესტინაში. თუმცა გალუთის
სამწერლობრ ებრაულმა დაყარგა
ავთენტიკურობა ახალ გარემოში.
აგნონმა და ბიალიკმა სამიათას-
წლოვანი ებრაული სიტყვიერების
საგანძურო აღთქმულ ქვეყნამდე
კი მოიტანეს, მაგრამ თავად ნებოს
მთაზე დარჩნენ, მოსე წინასწარმე-
ტყველის მსგავსად.

მე-20 საუკუნის დასაწყისით
დან ფეხს იდგამს ახალი ეპრაული
სამზერლობო ენა, რომელიც
ჯერ სრულად ნორჩი ცოცხალი
ებრაულითა და ხალუცების საგა-
ზეთო ენით საზრდოობს. ენასთან
ერთად იცვლება ოტმატიკა, რეა-
ლიები, იბადება ახალი გმირი,
თხრობაში იქრება პალესტინის
ლანდშაფტი.... „ცაბარ“ მწერალთა
პირველი თაობის შემოქმედება
იდეოლოგიური ნიშნითა დაღდას-
მული და კოლექტიური ცნობიე-
რების ნაკადს წარმოადგენს. შავ-
თეთრი სინაძვილე უხეში პირდა-
პირობით გამდომიცემა. სრულიად
განსხვავებულ განზომილებას
იქნება ისრაელური ლიტერატურა
ისრაელის სახელმწიფოს შექმნის
შემდეგ. სხვათა შორის, მწერალთა
იმ თაობას, რომელიც აღნიშნულ
პერიოდში გამოვიდნენ სამწერ-
ლო ასპარეზზე, დორ ჰამედინა
(„სახელმწიფოს თაობა“) ენოდება.
ისრაელის სახელმწიფოებრიობის
განცდამ, გაცნობიერებამ მკა-
ფიო ტერიტორიული საზღვრე-
ბის არსებობისა, ეს ავტორები
გაათავისუფლა კოლექტიური
წებისაგან, იდეოლოგიური ბორ-
კოლებისაგან, მათი თავისუფალი
შემოქმედებითი ენერგია ახლა
უკვე პიროვნების კერძო სამყაროს
საზღვრების დადგენასა და გამოკ-
ვეთს ხმარდება. უკანასკნელ ხანს
შეიქმნა პოსტმოდერნისტული
მიმართულების არაერთი მნიშვნე-
ლოვანი ნანარმოები. ახალგაზრ-
და თაობაში უარი თქვა არა მარტო
იდეოლოგიურ დაკვეთაზე, არამედ
ფსიქოლოგიურ მოტივაციაზე,
ლიტერატურულ ალტიიებსა თუ
თემატურ ნარატივზე.

ისრაელის ლიტერატურულ
გარემოს ხშირად ფურიმის კარ-
ნავალს ადარებენ. დედამიწის ამ
პანაზა კუთხეში მსოფლიო ხალც-
თა განსხვავებული ენები, კულ-
ტურები, მენტალობები შეხვდნენ
ერთმანეთს. მიმდინარეობს ამ
მრავალფეროვნებათა სინოეზის
რთული პროცესი, ერთ ენაზე ამე-
ტყველდნენ იკავო და იმანუელი,
შამსი და ნატალი... ბაბილონის
ახალი გოდოლის შენება დაიწყო.
ბაბილონის პირველი გოდოლის
მშენებლებმა დაკარგეს უფლის
ენა, მათი ერთობის გარანტი,
განფანტვიდან დაბრუნებულმა
ახალმა მშენებლებმა კი მდიდა-
რი და მრავალფეროვანი ზოგა-
დენობრივ-კულტურული გამოც-
დილების ნიადაგზე გააცოცხლეს
ლაშონ ჰაკოდებ. აამებს თუ არა
შემოქმედს კაცთა ეს მცდელობა,
ამის შესახებ ნიშანს, უპირველეს
ყოვლისა, ლიტერატურა გვაძ-
ლევს — ისრაელის მჩქეფარე
ლიტერატურული ცხოვრება
უტყუარი საბუთია ღმერთის
თასაჭირია.

© 2024 All Rights Reserved

დამუშავებელი და

გამოცემალი:

გურამ ბათიაშვილი, კოტე აბაშიძე
თბილისი, ლეონიძის 11^ა, ვახტანგ VI ქ.

ტელეფონი: 99.90.96, 77.20.57

ରେଗିସ୍ଟ୍ରେସନ୍ ଏବଂ ଶ୍ଵାମୀ

ქ. თბილისის მთაწმინდის

რაიონის სასამართლოს

რეგისტრაცია № 4/1-921

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

გურამ ბათიაშვილი

